

Т. К. КВАША, заввідділу
О. Ф. ПАЛАДЧЕНКО, завсектору
І. В. МОЛЧАНОВА, с.н.с.

ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

Резюме. Стаття присвячена трансферу технологій, створених у рамках наукових досліджень і розробок закладами вищої освіти (ЗВО), які підпорядковані МОН України, як однієї з ключових складових інноваційної діяльності. Метою статті є оцінка результатів діяльності ЗВО у сфері трансферу технологій, визначення основних проблем і найбільш ефективних шляхів щодо їх розв'язання. Робота виконана у рамках інноваційного законодавства методом моніторингу, проведеного на основі відомостей головних розпорядників бюджетних коштів щодо трансферу створених за бюджетні кошти технологій ЗВО, які підпорядковані МОН. Наведено результати дослідження, які свідчать, що у 2018 р. ЗВО, які підпорядковані МОН, було передано 969 технологій, з яких майже всі (93,2 %) — промисловим підприємствам. У порівнянні з 2017 р. кількість переданих технологій загалом зменшилася, але лише на внутрішньому ринку. Причому обсяги надходжень від передання технологій зросли як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках завдяки підвищенню конкурентоспроможності переданих технологій, особливо, на зовнішньому ринку, на якому при невисокому зростанні кількості переданих технологій відбулося значне зростання обсягів надходжень від їх передання. За видами передання переважали “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. За період 2016–2018 рр. динаміка отриманих надходжень від передання технологій є позитивною. Серед ЗВО, які здійснювали трансфер технологій, у 2016 р. лідером був Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”, а у 2017 р. та 2018 р. — Сумський державний університет. Основною проблемою є те, що технології, які передавалися, були створені лише за кошти підприємств та організацій-замовників для безпосереднього впровадження та розвитку інноваційної діяльності підприємств, що не сприяє розширенню кількості ЗВО у сфері трансферу технологій. Для розв'язання проблеми й активізації інноваційного розвитку запропоновано здійснювати державну фінансову підтримку інноваційної діяльності в ЗВО, зокрема шляхом інноваційних програм, державного замовлення та окремих інноваційних проєктів, як це передбачено Законом України “Про інноваційну діяльність”.

Ключові слова: заклади вищої освіти, інноваційна діяльність, трансфер технологій, передання технологій, вид передання, бюджетні кошти.

ВСТУП

Інноваційна діяльність спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок, упровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій.

Забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери в контексті розвитку інноваційної діяльності є одним з основних принципів державної інноваційної політики [1].

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Упровадження результатів наукових досліджень і розробок ЗВО є важливим напрямом інноваційної діяльності, що має значний вплив на розвиток економіки інноваційним шляхом.

Дослідження діяльності ЗВО у сфері трансферу технологій, здійснення його оцінки, напрямів, проблем і способів їх подолання — це одне

з пріоритетних завдань інноваційної політики держави.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ.

Питання трансферу технологій як складової інноваційної діяльності досліджували зарубіжні та українські науковці, серед яких: З. Азім, Е. Гайле-Саркане, М. Герреро, Е. Грінман, В. М. Геєць, М. Дубіцкіс, Г. Л. Кушнір, П. Макаренко, Ю. М. Мельник, С. Мосі, В. П. Соловійов, І. В. Родіонова [1–10].

Роботи зазначених вчених присвячені теоретичним і практичним аспектам трансферу технологій. Причому дослідження діяльності українських ЗВО у сфері трансферу технологій здійснюється лише працівниками UkrINTEI.

Мета статті полягає в оцінюванні результатів діяльності ЗВО у сфері трансферу технологій, визначення основних проблем і найбільш ефективних шляхів щодо їх розв'язання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Однією з ключових складових інноваційної діяльності є трансфер технологій, що передбачає передачу технології, створеної за результатами науково-технічної діяльності шляхом укладення між фізичними та/або юридичними особами договору про майнові права та обов’язки щодо технології та/або її складових [11].

Дослідження результатів трансферу технологій ЗВО здійснено в рамках Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” від 14 вересня 2006 р. № 143-V шляхом моніторингу, проведеного на основі відомостей головних розпорядників бюджетних коштів щодо трансферу створених за бюджетні кошти технологій ЗВО, які підпорядковані МОН України.

Для проведення моніторингу УкрІНТЕІ було розроблено систему показників щодо оцінки результатів трансферу технологій і методичні рекомендації щодо надання головними розпорядниками бюджетних коштів відомостей про основні результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій, відповідно до Порядку, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11 січня 2012 р. № 10 [12].

Згідно з цим моніторингом, враховуються кошти з усіх джерел, зокрема кошти, отримані від підприємств та організацій-замовників на проведення НДДКР, результатом яких є технології, що передаються організаціям і підприємствам-замовникам разом із правом власності

на ці технології шляхом господарчих договорів для безпосереднього впровадження на цих підприємствах.

1. Передання створених за бюджетні кошти технологій

У 2018 р. ЗВО, які підпорядковані МОН, було передано 969 технологій, з яких переважна більшість (903 або 93,2 %) — було передано промисловим підприємствам (рис. 1).

Обсяг надходжень від передання технологій за всіма видами укладених договорів становить 44053,16 тис. грн, що на 27,9 % більше в порівнянні з 2017 роком. На внутрішньому ринку було передано 914 або 94,3 % технологій та отримано від передання 32515,10 тис. грн або 73,8 %. На зовнішньому ринку передано 55 або 5,7 % технологій та отримано 11538,06 тис. грн або 26,2 %.

Кількість переданих загалом технологій зменшилася на 4,2 % у порівнянні з 2017 р., але лише на внутрішньому ринку (на 4,8 %), причому обсяги надходжень зросли на 2,6 %. Водночас на зовнішньому ринку кількість переданих технологій зросла на 5,8 %, а отримані надходження зросли в 4,2 раза в порівнянні з 2017 роком. Причому частка надходжень від передання технологій на внутрішньому ринку зменшилася на 2,6 в. п., тоді як на зовнішньому — зросла на 13,5 в. п.

Варто зазначити, що на зовнішньому ринку серед розпорядників бюджетних коштів МОН передано майже всі технології (96,5 %).

Динаміка обсягів надходжень від передання технологій на внутрішньому та зовнішньому

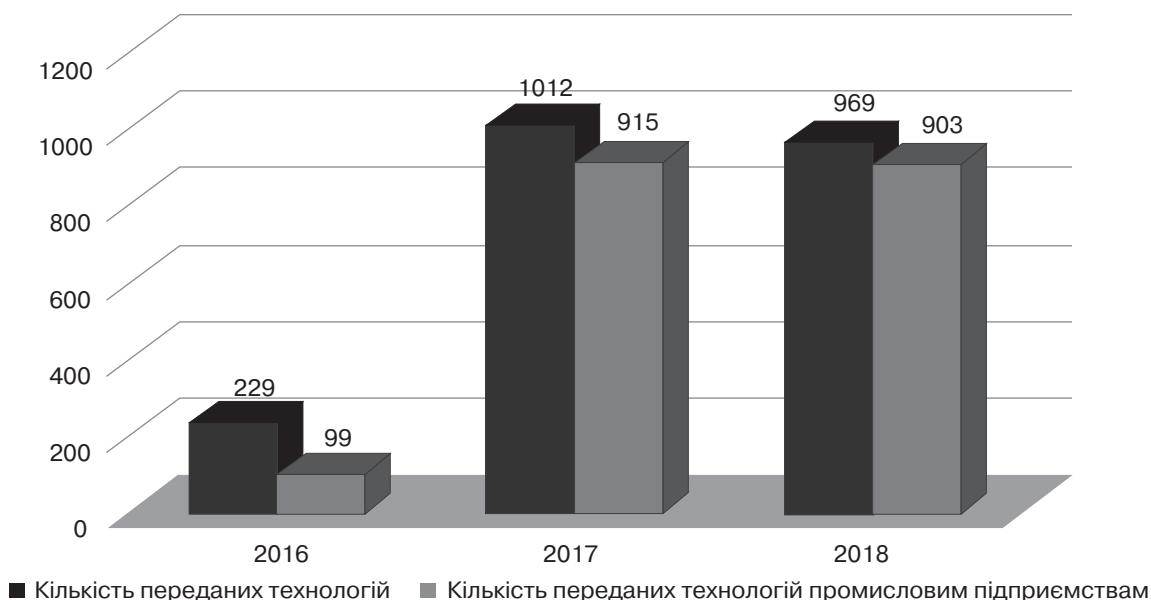

Рис. 1. Динаміка кількості переданих технологій ЗВО, які підпорядковані МОН України, у період 2016–2018 рр., зокрема промисловим підприємствам, од.

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

Таблиця 1

Показники	2016 рік			2017 рік			2018 рік		
	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн	Питома вага, %
Передано технологій МОН, усього	229	17238,64	100,0	1012	34452,38	100,0	969	44053,16	100,0
<i>частка МОН у загальних обсягах, %</i>	21,3	25,2		56,3	43,5		52,9	45,9	
у т. ч.:									
на внутрішньому ринку	226	15946,74	92,5	960	31702,73	92,0	914	32515,10	73,8
<i>частка МОН у загальних обсягах, %</i>	21,2	24,7		55,0	42,0		51,5	39,4	
на зовнішньому ринку	3	1291,90	7,5	52	2749,65	8,0	55	11538,06	26,2
<i>частка МОН у загальних обсягах, %</i>	30,0	33,3		96,3	72,0		96,5	85,5	

Джерело: розраховано авторами за результатами дослідження.

ринках у період 2016–2018 рр. є позитивною (табл. 1).

Це свідчить про подальше підвищення активізації трансферу технологій МОН у 2018 р., що особливо відчутно позначилося на зовнішньому ринку.

2. Передання технологій за видами договорів

У 2018 р. МОН України було здійснено трансфер технологій на внутрішньому ринку двома видами: “ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій”, від передання за яким

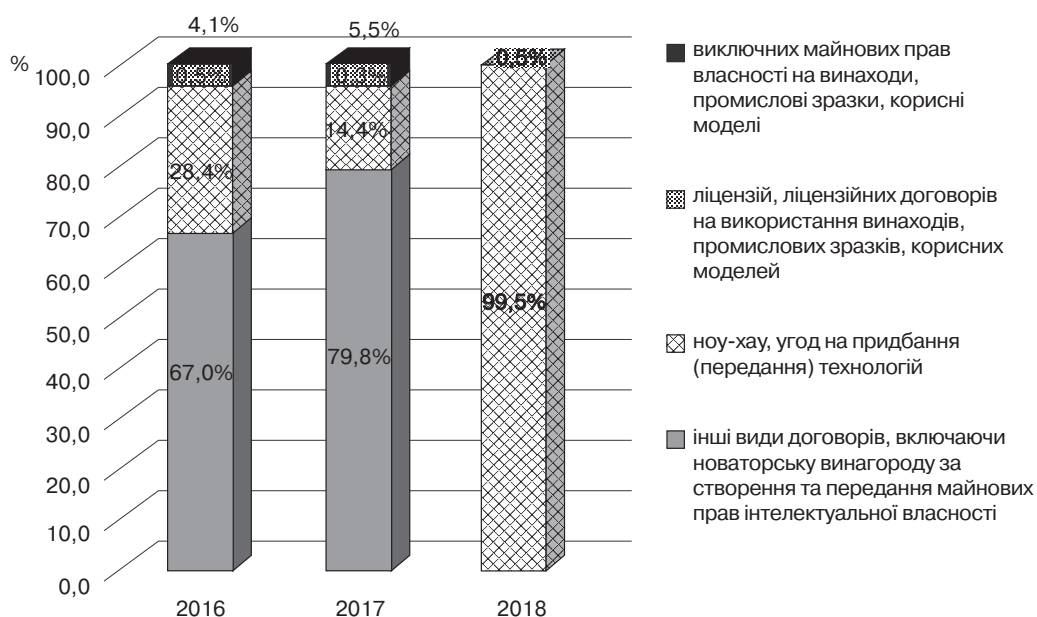

Рис. 2. Надходження коштів від передання технологій МОН на внутрішньому ринку за видами договорів у 2016–2018 рр. (частка, %)

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

отримано майже всі кошти (99,5 %) та “ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей” (отримано лише 0,5 % коштів).

У 2017 р. переважна більшість технологій передана за “іншими видами договорів” (79,8 %), у 2016 р. Цей вид передавання також займав лідируючу позицію (67,0 %). Це свідчить про реформатування та конкретизацію трансферу технологій МОН на внутрішньому ринку за видами передавання у 2018 р. порівняно з 2017 р. та 2016 р. (рис. 2).

На зовнішньому ринку в 2018 р. МОН усі технології передано шляхом “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” та отримано від їх передавання 11538,06 тис. грн, тоді як у 2017 р. майже всі кошти (96,2 %) отримано від передавання технологій за “іншими видами договорів”, а у 2016 р. 98,5 % коштів отримано від передавання шляхом “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” (рис. 3).

Отже, у 2018 р. вид передавання “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” превалював на внутрішньому ринку та був єдиним на зовнішньому ринку.

3. Трансфер технологій у розрізі закладів вищої освіти

У 2018 р. трансфер технологій здійснювали 21 ЗВО, з яких вісім передали 859 або 88,6 % технологій та отримали за результатами передавання 40250,86 тис. грн або 91,3 % (рис. 4).

Причому першу позицію займає Сумський державний університет, який передав найбільше технологій (784 або 80,9 % від загальної кількості переданих ЗВО — усі шляхом “ноу-хау, угоди

на придбання (передання) технологій” передано промисловим підприємствам, з яких 50 або 6,4 % — на зовнішньому ринку) та отримав від передавання найбільше коштів (25245,17 тис. грн або 57,3 % від загальних обсягів, отриманих МОН України).

Друге місце посів Київський національний університет технологій та дизайну, який отримав від передавання дев'яти технологій 3996,30 тис. грн або 9,1 %, з яких 3795,30 тис. грн або 95,0 % — від передавання двох технологій на зовнішньому ринку.

У 2017 р. серед 24 ЗВО, які здійснювали трансфер технологій, п'ять ЗВО передали 831 або 82,1 % технологій та отримали від передавання 27767,02 тис. грн або 80,6 % (рис. 5).

Сумський державний університет два роки поспіль (у 2017 і 2018 рр.) також був лідером, який передав 788 або 77,9 % технологій та отримав за результатами передавання 18972,52 тис. грн або 55,1 % від загальних обсягів надходжень, отриманих МОН України. Усі технології шляхом “інші види договорів” було передано також промисловим підприємствам.

У 2016 р. трансфер технологій здійснювали 19 ЗВО та одна наукова установа, з яких п'ять ЗВО передали 111 або 48,5 % технологій та отримали від трансферу 12318,98 тис. грн або 71,4 % (рис. 6).

Першу позицію займав Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”, який шляхом “інші види договорів” передав 74 або 32,3 % технологій та отримав 4563,00 тис. грн або 26,5 % від загальних обсягів надходжень, отриманих МОН України.

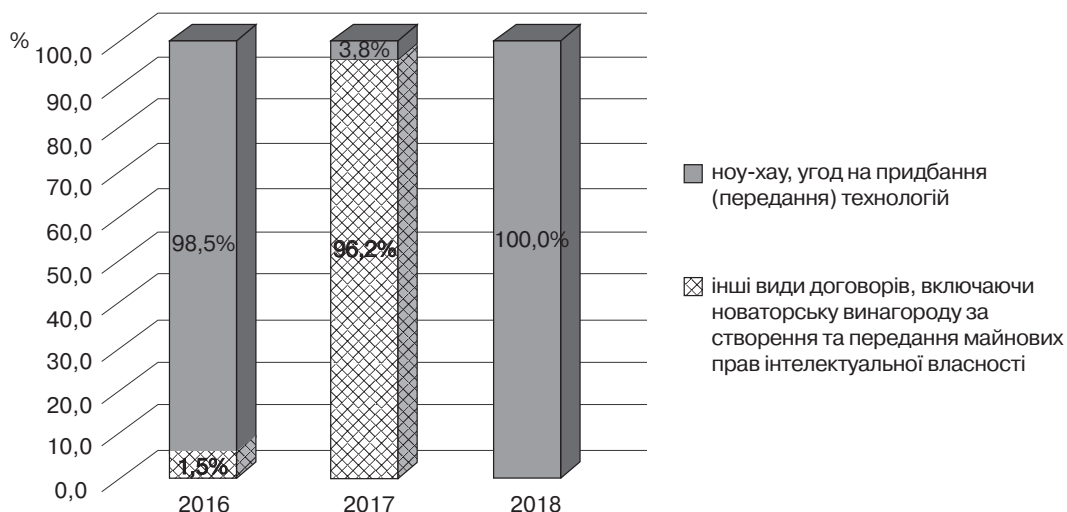

Рис. 3. Надходження коштів від передавання технологій МОН на зовнішньому ринку за видами договорів у 2016–2018 рр. (частка, %)

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

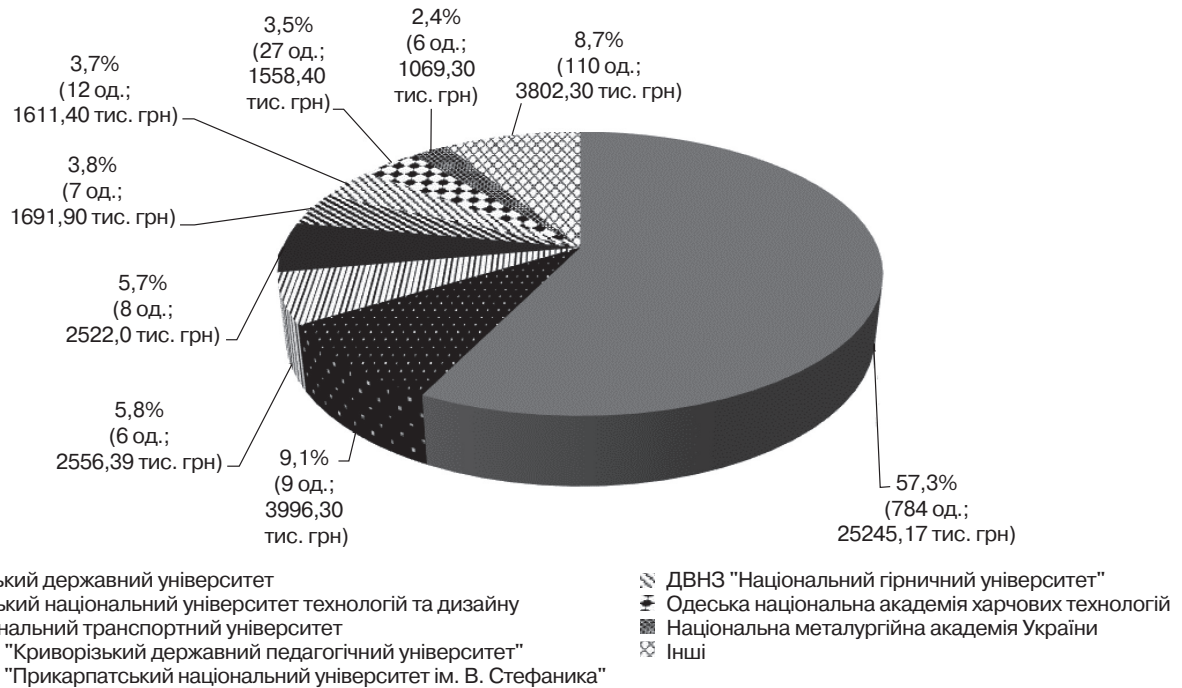

Рис. 4. Топ-8 ЗВО з передання технологій у 2018 р. (кількість технологій, обсяги надходжень, частка надходжень в обсягах МОН України, %)

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

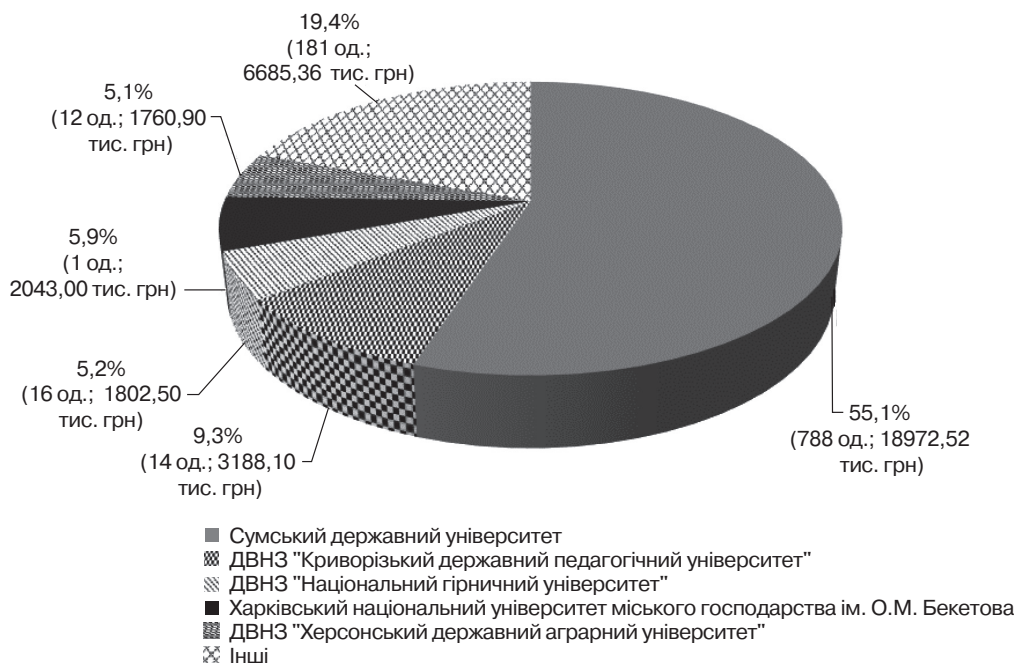

Рис. 5. Топ-5 ЗВО з передання технологій у 2017 р. (кількість технологій, обсяги надходжень, частка надходжень в обсягах МОН, %)

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

ВИСНОВКИ

У 2018 р. у порівнянні з 2017 р. кількість переданих ЗВО, які підпорядковані МОН України,

технологій загалом зменшилася, проте лише на внутрішньому ринку. Обсяги надходжень від трансферу технологій зросли як на внутрішньо-

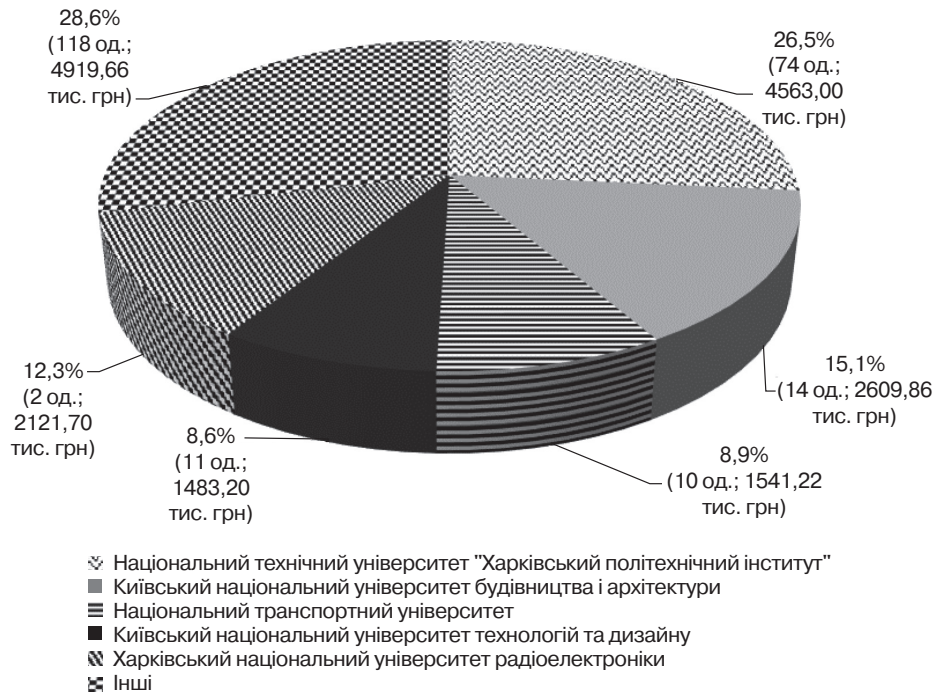

Рис. 6. Топ-5 ЗВО з передання технологій у 2016 р. (кількість технологій, обсяги надходжень, частка надходжень в обсягах МОН, %)

Джерело: розраховано та побудовано авторами за результатами дослідження.

му, так і на зовнішньому ринку. Завдяки підвищенню конкурентоспроможності переданих технологій, особливо, на зовнішньому ринку, на якому при невисокому зростанні кількості переданих технологій відбулося значне зростання обсягів надходжень від їх передання.

За видами трансферу переважав “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Динаміка отриманих надходжень від трансферу технологій за 2016–2018 рр. є позитивною на обох ринках.

Серед ЗВО, які здійснювали трансфер, у 2016 р. лідером був Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”, а у 2017 та 2018 рр. — Сумський державний університет.

Усі технології, як результат проведених ЗВО НДДКР, шляхом господарчих договорів передано їх власникам, тобто підприємствам та організаціям, які замовили та виділили власні кошти на їх створення для безпосереднього впровадження в суспільну практику.

ПРОБЛЕМИ

У 2016–2018 рр. трансфер технологій здійснювали загалом 34 ЗВО, з яких щорічно — лише 19, 24 та 20 відповідно.

Технології, які передавалися, були створені виключно за кошти підприємств і організацій-замовників для безпосереднього впровадження та розвитку інноваційної діяльності підприємств.

ПРОПОЗИЦІЇ

З метою залучення до інноваційної діяльності та трансферу технологій більшої кількості ЗВО та раціонального використання коштів державного бюджету, розвитку інноваційної діяльності та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств потрібно:

1) створювати сприятливі умови для залучення підприємств/організацій до замовлення ними технологій, створених ЗВО за результатами науково-технічної діяльності, шляхом державної підтримки, зокрема державного замовлення, пільгового кредитування;

2) здійснювати державну фінансову підтримку інноваційної діяльності у ЗВО, зокрема шляхом інноваційних програм, державного замовлення та окремих інноваційних проєктів, що передбачено Законом України “Про інноваційну діяльність” від 4 серп. 2002 р. № 40-IV.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 4 серпня 2002 р. № 40-IV. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

2. Dubickis M. Perspectives on Innovation and Technology Transfer [Electronic resource] / M. Dubickis, E. Gaile-Sarkane // *Social and Behavioral Sciences*. — 2015. — Vol. 213. — P. 965–970. — Access: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281505867X>. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.512>
3. Mosey S. Technology entrepreneurship research opportunities: insights from across Europe [Electronic resource] / S. Mosey, M. Guerrero, A. Greenman // *The Journal of Technology Transfer*. — 2017. — Vol. 42. — P. 1–9. — Access: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10961-015-9462-3>. <https://doi.org/10.1007/s10961-015-9462-3>
4. Asim Z. Exploring the Role of Knowledge, Innovation and Technology Management (KNIT) Capabilities that Influence Research and Development [Electronic resource] / Z. Asim, S. Sorooshian // *Open Innov. Technol. Mark. Complex*. — 2019 — № 5 (2) — P. 21. — Access: <https://www.mdpi.com/2199-8531/5/2/21>.
5. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України [Електронний ресурс] / В. М. Геєць, В. П. Семіноженко. — Харків : Константа, 2006. — 272 с. — Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/203358/>.
6. Соловйов В. П. Інновації: як ми їх розуміємо, що від них чекаємо і чого не хочемо помічати [Електронний ресурс] / В. П. Соловйов. // *Наука та інновації*. — 2011. — Т. 7. — № 5. — С. 81–88. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/115741>.
7. Макаренко І. П. Моніторинг інноваційної діяльності в азійських країнах: уроки для України [Електронний ресурс] / І. П. Макаренко, О. Г. Рогожин, В. П. Соловйов // *Наука та наукознавство*. — 2016. — № 1. — С. 55–62. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/132220>.
8. Кушнір Г. Л. Трансфер технологій: механізми і інструменти [Електронний ресурс] : монографія / Г. Л. Кушнір. — Київ : УкрІНТЕІ, 2018. — 260 с. — Режим доступу: http://www.uinpei.kiev.ua/sites/default/files/u/19/onovlen_publ_01.02.19.pdf.
9. Родіонова І. В. Місце трансферу технологій у підвищенні рівня інноваційного потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Родіонова. — Режим доступу: <http://intkonf.org/rodionova-iv-mistse-transferu-tehnologiy-u-pidvischenni-rivnya-innovatsiy-nogo-potentsialu-pidpriemstva/>.
10. Мельник Ю. М. Інноваційна стратегія підприємства як джерело його конкурентних переваг [Електронний ресурс] / Ю. М. Мельник // *Економіка харчової промисловості*. — 2015. — Т. 7. — № 4. — Режим доступу: <http://journals.uran.ua/fie/article/view/56862>.
11. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій [Електронний ресурс]: Закон України від 14 верес. 2006 р. № 143-V. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.
12. Про затвердження Порядку надання відомостей про основні результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11 січ. 2012 р. № 10. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0146-12>.
13. *Social and Behavioral Sciences*. 213. 965–970. Retrieved from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281505867X>. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.512>
3. Mosey, S., Guerrero, M., & Greenman, A. (2017). Technology entrepreneurship research opportunities: insights from across Europe. *The Journal of Technology Transfer*. 42. 1–9. Retrieved from: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10961-015-9462-3>. <https://doi.org/10.1007/s10961-015-9462-3>
4. Asim, Z., & Sorooshian, S. (2019). Exploring the Role of Knowledge, Innovation and Technology Management (KNIT) Capabilities that Influence Research and Development. *Open Innov. Technol. Mark. Complex*. 5 (2). 21 p. Retrieved from: <https://www.mdpi.com/2199-8531/5/2/21>. <https://doi.org/10.3390/joitmc5020021>
5. Geyec, V. M., & Seminozhenko, V. P. (2006). Innovacijni perspektivi Ukraini [Innovative Perspectives of Ukraine]. 272 p. Retrieved from: <https://www.twirpx.com/file/203358/>.
6. Solovjov, V. P. (2011). Innovaciyi: yak mi yih rozumiyemo, sho vid nih chekayemo i chogo ne hochemo pomichati [Innovations: how we understand them, what we expect from them and what we do not want to notice]. *Nauka ta innovaciyi* [Science and Innovation]. 7. No. 5. 81–88. Retrieved from: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/115741>. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2784213>
7. Makarenko, I. P., Rogozhin, O. G., & Solovjov, V. P. (2016). Monitoring innovacijnoyi diyalnosti v azijskikh krayinah: uroki dlya Ukraini [Monitoring of innovation activity in Asian countries: lessons for Ukraine]. *Nauka ta naukoznavstvo* [Science and science of science]. 1. 55–62. Retrieved from: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/132220>.
8. Kushnir, G. L. (2018). Transfer tehnologij: mehanizmi i instrumenti [Transfer of technologies: mechanisms and tools]. Kyiv. 260 p. Retrieved from: http://www.uinpei.kiev.ua/sites/default/files/u/19/onovlen_publ_01.02.19.pdf.
9. Rodionova, I. V. Mistse transferu tehnologij u pidvishenni rivnya innovacijnogo potencialu pidpriemstva [The place of technology transfer in raising the level of innovative potential of the enterprise]. Retrieved from: <http://intkonf.org/rodionova-iv-mistse-transferu-tehnologiy-u-pidvischenni-rivnya-innovatsiy-nogo-potentsialu-pidpriemstva/>.
10. Melnik, Yu. M. (2015). Innovacijna strategiya pidpriemstva yak dzherelo jogo konkurentnih perevag [Innovative strategy of the enterprise as a source of its competitive advantages]. *Ekonomika harchovoyi promislovosti* [Economics of food industry]. 7. No. 4. Retrieved from: <http://journals.uran.ua/fie/article/view/56862>
11. Pro derzhavne reguluyuvannya diyalnosti u sferi transferu tehnologij: Zakon Ukrainy Zakon Ukrainy vid 14 veres. 2006 r. № 143-V [On State Regulation of Technology Transfer Activities: Law of Ukraine of 14 September, 2006, No. 143-V]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.
12. Pro zatverdzhennya Poryadku nadannya vidomostey pro osnovni rezultati naukovoyi, nauково-tehnichnoyi, innovacijnoyi diyalnosti ta u sferi transferu tehnologij. Nakaz vid 11.01.2012 № 10 [On approval of the Procedure for providing information on the main results of scientific, scientific-technical, innovative activity and in the field of technology transfer: order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine from January 11, 2012. No. 10]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0146-12>.

REFERENCES

1. Pro innovacijnu diyalnist: Zakon Ukrainy vid 04.08. 2002 № 40-IV [On innovation activity: Law of Ukraine of 4 August. 2002 No. 40-IV]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Dubickis, M., & Gaile-Sarkane, E. (2015). Perspectives on Innovation and Technology Transfer.

T. K. KVASHA, Head of Department
 O. F. PALADCHENKO, Head of Sector
 I. V. MOLCHANOVA, Senior Research

ACTIVITIES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE TECHNOLOGY TRANSFER

Abstract. The article is devoted to the transfer of technologies created in the framework of research and development by the higher education institutions (HEIs), which are subordinated to the Ministry of Education and Science of Ukraine, as one of the key components of innovation activity. The purpose of the article is to evaluate the results of HEIs activities in the field of technology transfer, to identify the main problems and the most effective ways to solve them. The work was carried out within the framework of innovative legislation by a monitoring method conducted based on the information of the main spending units of the budget for the transfer of technologies created by the budget, which are subordinated to the Ministry of Education and Science. The results of the study are presented, and it shows the next: in 2018, HEIs, which subordinates to MESU, transferred 969 technologies, of which almost all (93.2%) were given to industrial enterprises. Compared to 2017, the number of transferred technologies has overall decreased, but only in the domestic market. Moreover, the volumes of technology transfer revenues have increased both in the domestic and foreign markets due to the increased competitiveness of the transferred technologies, especially in the external market, where with the small increase in the number of the technologies transferred there was a significant increase in the amount of technology transfer revenues. By type of transfer, “know-how”, agreements for the acquisition (transfer) of technology” were preferred, both in the domestic and foreign markets. For the period 2016–2018, the dynamics of received technology transfer revenues is positive. In 2016, the National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute” was the leader in the sphere of technology transfer, and in 2017 and 2018 – the Sumy State University. The main problem is that the transmitted technologies were created only at the expense of enterprises and contracting entities for the direct introduction and development of innovative activity of enterprises, which does not contribute to the expansion of the number of HEIs in the field of technology transfer. In order to solve the problem and activate innovative development, it is proposed to provide state financial support for innovation activity in the HEIs, in particular through innovative programs, government procurement and individual innovation projects, as provided by the Law on Innovation.

Keywords: higher education institutions, innovation activity, technology transfer, transmission of technology, type of transmission, budgetary funds.

T.K. КВАША, завотделом
 Е.Ф. ПАЛАДЧЕНКО, завсектором
 И.В. МОЛЧАНОВА, с.н.с.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВУЗОВ В СФЕРЕ ТРАНСФЕРА ТЕХНОЛОГИЙ

Резюме. Статья посвящена трансферу технологий, созданных в рамках научных исследований и разработок вузов МОН Украины, как одной из ключевых составляющих инновационной деятельности. Целью работы является оценка результатов деятельности вузов в сфере трансфера технологий, определение основных проблем и наиболее эффективных путей их решения. Работа выполнена в рамках инновационного законодательства методом мониторинга, проведенного на основе сведений главных распорядителей бюджетных средств по трансферу созданных за бюджетные средства технологий вузов МОН. Приведены результаты исследования, свидетельствующие о том, что в 2018 г. вузами было МОН передано 969 технологий, из которых почти все (93,2%) – промышленным предприятиям. По сравнению с 2017 г. количество переданных технологий в целом уменьшилось, но только на внутреннем рынке, при этом объемы поступлений от передачи технологий выросли как на внутреннем, так и на внешнем рынке, благодаря повышению конкурентоспособности переданных технологий, особенно на внешнем рынке, на котором при невысоком росте количества переданных технологий произошел значительный рост объемов поступлений от их передачи. По видам передачи преимуществом был “ноу-хау, соглашения на приобретение (передачи) технологий” на обоих рынках. За 2016–2018 гг. динамика полученных поступлений от передачи технологий является положительной. Среди вузов, которые осуществляли трансфер технологий, в 2017 и 2018 гг. лидером был Сумской государственный университет, в 2016 г. – Национальный технический университет “Харьковский политехнический институт”. Основной проблемой является то, что переданные технологии, созданы только за средства предприятий и организаций-заказчиков для непосредственного внедрения, что не способствует расширению количества вузов в сфере трансфера технологий. Для решения проблемы и активизации инновационного развития предложено осуществлять государственную финансовую поддержку инновационной деятельности в вузах, путем инновационных программ, государственного заказа и отдельных инновационных проектов, как это предусмотрено Законом Украины “Об инновационной деятельности”.

Ключевые слова: вуз, инновационная деятельность, трансфер технологий, передачи технологий, вид передача, бюджетные средства.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Кваша Тетяна Костянтинівна — завідділу ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-74; kvasha@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

Паладченко Олена Федорівна — завсектору ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-5436-1608

Молчанова Ірина Василівна — с.н.с. ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net; ORCID: 0000-0003-1679-5621

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Kvasha T. K. — Head of Department of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovicha str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-74; kvasha@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

Paladchenko O. F. — Head of Sector of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovicha str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-5436-1608

Molchanova I. V. — Senior Research of State Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, Antonovicha str., 180, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net; ORCID: 0000-0003-1679-5621

ИНФОРМАЦИЯ ОБ АВТОРАХ

Кваша Т. К. — заведующая отделом ГНУ “Украинский институт научно-технической экспертизы и информации”, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-74; kvasha@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

Паладченко Е. Ф. — заведующая сектором ГНУ “Украинский институт научно-технической экспертизы и информации”, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-5436-1608

Молчанова И. В. — с.н.с. ГНУ “Украинский институт научно-технической экспертизы и информации”, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net; ORCID: 0000-0003-1679-5621

ДО УВАГИ АВТОРІВ:

До друку приймаються статті українською, російською, англійською мовами.

Відповідальність за достовірність поданих даних несуть автори матеріалів.

Редакція може не поділяти думки авторів, викладені у статтях.

У разі передруку матеріалів — посилання на журнал “Наука, технології, інновації” обов’язкове.

Адреса редакції: вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 0315.

Контакти редакції: тел.: +38 (044) 521-00-32, +38 (044) 521-00-39.

e-mail: journal@uintei.kiev.ua або nti@uintei.kiev.ua

Умови для публікації викладено на сайті: <http://nti.ukrintei.ua>.

З питань придбання та розміщення реклами: тел. +38 (044) 521-00-39.

e-mail: uintei.ua@gmail.com або sale@uintei.kiev.ua